Bijlage Communicatie- en implementatieplan

Dit communicatie- en implementatieplan ondersteunt zorgverleners bij het toepassen van de richtlijn in de praktijk. Door brede verspreiding en gerichte acties per beroepsgroep wordt de richtlijn bekendgemaakt en daadwerkelijk gebruikt. Dit zorgt ervoor dat nieuwe kennis en inzichten blijvend worden geïntegreerd in de dagelijkse palliatieve zorg. Stichting PZNL stelt samen met de werkgroep voor elke richtlijn een implementatieplan op.

Doelgroepen voor communicatie en implementatie

Deze richtlijn is bedoeld voor diverse groepen zorgverleners waaronder:
- Artsen (zoals huisartsen, specialisten ouderengeneeskunde, longartsen, internisten)
- Verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten, verzorgenden en physician assistants
- Fysiotherapeuten
- Psychosociale en spirituele zorgverleners (zoals geestelijk verzorgers, maatschappelijk werkers, psychologen)
- Apothekers (indien relevant)
- In palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverleners (zoals consulenten en kaderopgeleide specialisten)

Voor patiënten en hun naasten wordt afgeleide informatie gemaakt.

Communicatiedoelen

Hoofddoel
Over (informatie uit) de richtlijn wordt gecommuniceerd naar zorgprofessionals. De kern van de aanpak is het bieden van toegankelijke, betrouwbare informatie over de richtlijn, afgestemd op zowel zorgverleners als patiënten en hun naasten.

Kennis: Wat moet iedereen weten?
De communicatie is erop gericht dat de doelgroepen weten:
- Dat er een herziene richtlijn is én waar ze die kunnen vinden;
- Wat de belangrijkste veranderingen zijn ten opzichte van de vorige versie;
- Welke onderwerpen in de richtlijn worden behandeld.

Begrippen

In deze richtlijn wordt de volgende definitie gebruikt:
‘Dyspneu wordt omschreven als een onaangename gewaarwording van de ademhaling.’

Knelpunten uit de praktijk

De vernieuwde richtlijn is opgesteld naar aanleiding van knelpunten die zorgverleners hebben ervaren en gedeeld via een enquête. Meer hierover lees is te vinden in de factsheet Uitkomsten knelpuntenenquête - Richtlijn Palliatieve zorg - Dyspneu.

Knelpunten van zorgverleners
De belangrijkste knelpunten die naar voren kwamen, zijn:
- Het signaleren van psychische, sociale en spirituele problemen.
- Het omgaan met de angst om te stikken.
- De keuze voor morfine en andere opioïden.

Knelpunten van patiënten en naasten
De belangrijkste knelpunten die zij hebben aangegeven, zijn:

- Acceptatie van de ziekte is essentieel, maar ondersteuning hierbij door zorgverleners is nog lang niet vanzelfsprekend.
- Mensen moeten beter worden geholpen om de regie te nemen.

Wat is er veranderd?
De richtlijn is aangepast op de volgende punten:
- De rol van opioïden bij dyspneu in de palliatieve fase is aangepast. De richtlijn adviseert om terughoudend te zijn met het direct starten van een onderhoudsbehandeling met langwerkende opioïden om de dyspneu te verlichten. Morfine wordt ingezet bij aanhoudende, aanvalsgewijze dyspneu, waarbij niet-medicamenteuze maatregelen niet helpen. Het advies is om de behandeling te staken als positief resultaat uitblijft.
- Er is een module toegevoegd over psychosociale ondersteuning bij dyspneu.
- Het format van de richtlijn is aangepast om aan te laten sluiten op het format dat nu gebruikelijk is).
- Het systematisch literatuuronderzoek voor niet- medicamenteuze en medicamenteuze behandeling geactualiseerd is.
- Er aparte modules over voorlichting en organisatie van zorg zijn toegevoegd (dat werd nu besproken onder Integrale zorg).

Kernboodschappen en wijzigingen

Kernboodschap voor zorgverleners
De richtlijn Dyspneu in de palliatieve fase is vernieuwd. Deze herziening is gebaseerd op:
- De nieuwste wetenschappelijke inzichten.
- Praktijkervaringen van zorgprofessionals, patiënten en naasten.
- Resultaten uit de knelpuntenenquête.

De richtlijn is ontwikkeld volgens een wetenschappelijke methode en sluit daardoor goed aan op de dagelijkse praktijk. Ze biedt duidelijke antwoorden op herkenbare problemen, zodat zorgverleners de best mogelijke palliatieve zorg kunnen bieden. In de herziene richtlijn is veel aandacht voor niet-medicamenteuze interventies als het gebruik van een handventilator en psychosociale begeleiding van de patiënt. Daarnaast is de rol van opioïden bij de behandeling van dyspneu in de palliatieve fase gewijzigd.

Kernboodschap voor patiënten en naasten
Het is belangrijk om op tijd na te denken over wat voor jou, als patiënt, belangrijk is in het leven, en in de zorg die je ontvangt. Praat hierover met je zorgverlener. Die kan je helpen met duidelijke informatie over de keuzes die er zijn, wat die betekenen, en welke gevolgen of onzekerheden erbij horen. Zorgverleners gebruiken richtlijnen om jou de best mogelijke zorg te geven. Dyspneu in de palliatieve fase is één van die richtlijnen. In deze richtlijn staat beschreven wat een patiënt zelf kan doen om dyspneu te verminderen en welke begeleiding en behandeling zorgverleners kunnen bieden. Voor patiënten en naasten is informatie over dit onderwerp te vinden op Overpalliatievezorg.nl en Thuisarts.nl.

Communicatiemiddelen
Hieronder staat een overzicht van communicatiemiddelen die bij en vanaf de publicatie van de richtlijn beschikbaar komen. Dit overzicht kan later worden aangepast of uitgebreid wanneer dat nodig is.

Wat	Medium	Doelgroep	Wie
Publicatie van richtlijn	Pallialine	Zorgverleners. Artsen (o.a. huisartsen, specialisten ouderengeneeskunde, longartsen, internisten); verpleegkundigen,	Stichting PZNL

		verpleegkundig specialisten, verzorgenden en physician assistants; fysiotherapeuten; psychosociale en spirituele zorgverleners (zoals geestelijk verzorgers, maatschappelijk werkers, psychologen); apothekers (indien relevant); in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverleners (zoals consulenten en kaderopgeleide specialisten).	
Samenvattings-kaartje	Webshop stichting PZNL	Zorgverleners	Stichting PZNL
PalliArts (Samenvatting)	Website en app	Zorgverleners	Stichting PZNL i.s.m. voorzitter
PalliArts (Formularium)	Website en app	Artsen en apothekers	Stichting PZNL i.s.m. voorzitter
Mailing	Mail vanuit richtlijnen@pznl.nl	Stakeholders en organisaties die met richtlijn te maken hebben (zoals agendacommissie en bestuurscollege).	Stichting PZNL
Nieuwsbericht met passend beeld en kernboodschap	Palliaweb, social media, nieuwsbrief PartnerUpdate, nieuwsbrief betrokken verenigingen	Verpleegkundigen, (huis)artsen, consulenten palliatieve zorg	Stichting PZNL i.s.m. voorzitter
Informatie op Thuisarts.nl	Website Thuisarts	Zorgverleners	Stichting PZNL i.s.m. werkgroeplid
Informatie op Overpalliatievezorg.nl (nieuw of updaten)	Website Overpalliatieve-zorg	Patiënten en naasten	Stichting PZNL i.s.m. werkgroeplid
Beslisboom	Pdf bij richtlijn	Verpleegkundigen, (huis)artsen, consulenten palliatieve zorg	Stichting PZNL i.s.m. voorzitter